

ENMAK 2035 elluviimise hetkeseis

Eesti Teaduste Akadeemia energeetikakomisjon

Tagada energiapuuduse, kasvatada riigi konkurentsivõimet ning aidata kaasa puhta energiaga majandusele üleminekule.

Kliimaministeeriumi energeetikaosakond | 7. september 2026

Päevakava:

- Varustuskindluse ja konkurentsivõime tänane olukord
- Eesmärgid
- Tegevused eesmärkide täitmiseks
 - Varustuskindlus
 - Konkurentsivõime
- Ootused ETA energeetikakomisjonile
- ETA energeetikakomisjoni ootused Kliimaministeeriumile

KLIIMAMINISTEERIUM

ENMAK 2035 eesmärgid

Üldeesmärk: Eesti energiamajandus tagab energiasigatoleku, kasvatab riigi konkurentsivõimet ja aitab kaasa puhta energiaga majandusele üleminekule.

Alaeesmärgid:

- ❖ Energiasigatoleku tagamine
- ❖ Energia kättesaadavuse ja taskukohase hinna tagamine
- ❖ Energeetika keskkonnasäästlikkuse tagamine

Üldmõõdik: WEC energia jätkusuutlikkuse indeks koht riikide järjestuses ja punktid

- ❖ algtase 2023 oli 7. koht 126 riigi seas 80.2/100
- ❖ 2035 sihttase 2035 on esimese 15 riigi seas

KLIIMAMINISTEERIUM

ENERGIA- MAJANDUSE ARENGUKAVA AASTANI 2035

Eesmärgid ja tegevused
energiasigatoleku tagamiseks
konkurentsivõimelise hinnaga
üleminekul kliimanetraalsele
energiatootmisele aastaks 2050

Põhilised tegevussuunad

Energiajulgeolek:
tava- ja kriisiolukorras

Juhitav võimsus:
elektritootmises

Konkurentsivõime:
elektri lõpphind

Võrk ja jaotus:
elektrivõrk, sh
välisühendused

Puhtam energia:
elektrifitseerimine

Suurprojektid:
otsuseväärtus kulud, mõjud,
riskid

Eesti elektrisüsteem: seis 2025 vs prognoos 2035

Süsteemi peamine mõõdik	Seis 2025	Prognoos 2035
Juhitav võimsus (vajadus / olemasolev)	1036 MW / 1743 MW	2100 MW (katab saartalitlusvõime vajaduse)
Elektrisalvestuse võimsus süsteemis	264 MW*	1500 MW
Päikeseenergia installeeritud võimsus	1214 MW	1800 MW (võrku integreeritult)
Tuuleenergia installeeritud võimsus	694 MW	1300-1800 MW
Aastane elektritarbimine riigis kokku	8.3 TWh	11 – 12 TWh
Lõpphinna konkurentsivõime (11-st tarbimisgrupist)	8 / 11 gruppi	11 / 11 gruppi

Allikas: Eleringi Varustuskindluse aruanne [Elering_VKA_2025_veeb-1.pdf](#)

*august 2026 seisuga 450 MW

Energiajulgeoleku tugevdamine ja sammud

Energiajulgeolek on Eesti riigikaitse lahutamatu osa

Tava- ja kriisiolukord

Süsteem peab toimima igas olukorras

Peamised sammud energiajulgeoleku tugevdamiseks:

Sünkroniseerimine Euroopaga ja kohalike reservide tugevdamine

2025

Kriitilise taristu kaitse: regulatsiooni täiendamine, varud ja võrgu turve

TÖÖS

Strateegilise reservi riigiabi meede ja saartalituse teenus

2025–2026

Põhivõrgu kriitiliste varuseadmete rahastus 35 mln eurot

OTSUSTATUD

Balti-Poola taristukaitse lisainvesteeringud 113 mln eurot, sh 50,9 mln eurot Eestile

OTSUSTATUD

Juhitava võimsuse ja süsteemi võimekuste arengutee

1036 MW vajadus
1724 MW olemas (2025)

~2100 MW
vajadus 2035

Käimasolevad tegevused eesmärgi saavutamiseks:

Saartalitluse meede

TEHTUD

Strateegilise reservi meede

TEHTUD

Sagedusreservide meede (+236 MW uut võimsust)

2028 – 2029

Hajutatud taaskäivitamise võimekus (kuni 900 MW)

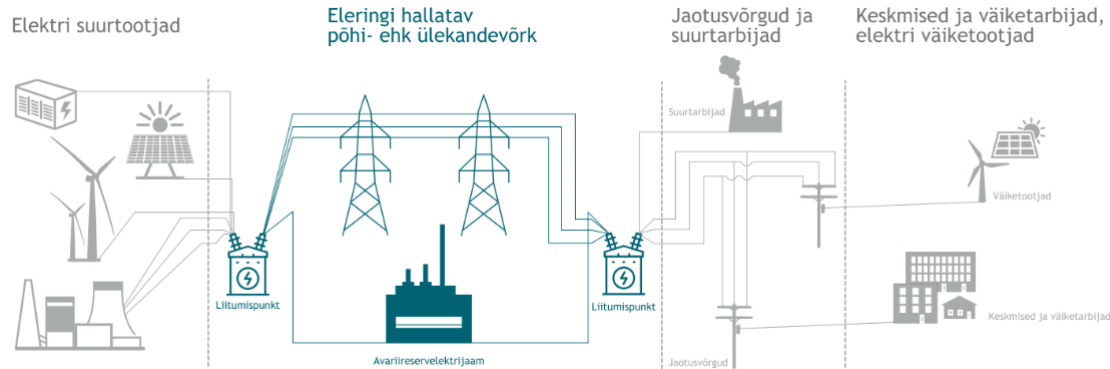
2032 – 2033

Võimsusmehhanismi väljatöötamine ja rakendamine

2030 +

Elektrivõrk, sh välisühendused

NB! Läbipaistev andmestik investoritele avatud:

- Vabade võrguvõimsuste kaart võrguettevõtjate kodulehtedel
- Liitumistes olevate projektide kohta on avalik teave võrguettevõtjate kodulehtedel
- Põhivõrgus fikseeritud liitumistasu

INVESTEERINGUD JÄRGMISE 10 AASTA JOOKSUL:

Põhivõrk: 0,95 mld eurot, sh kriisikindlus 0,23 mld eurot/*

*uued välisühendused on lisaks

Uued välisühendused	Investeeringu otsus	Valmimine	Ühenduse maksumus
EstLink 3 (700 MW)	2031-2033	Alates 2038	1,2 mld
EstLat 4 (+500 MW)	2031-2033	Alates 2038	1,3 mld

Jaotusvõrk 2026-2035: 1,6 – 2,0 mld eurot varustuskindluse, liitumiste ja ohutuse tagamiseks, täiendavad investeeringud kriisikindlusesse.

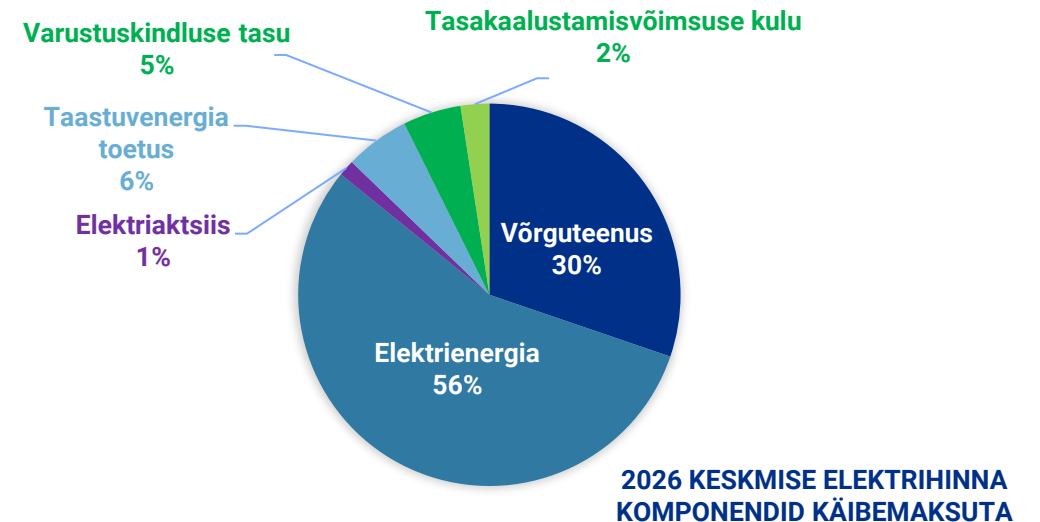
2026 seisuga: elektrivõrk 3000 MW, välisühendusi 2400 MW
3 Eesti-Läti liini, 2 Estlinki

Elektri keskmine lõpphind 2026

2026. aastast alates on arvel nähtavad kaks uut hinnakomponenti:

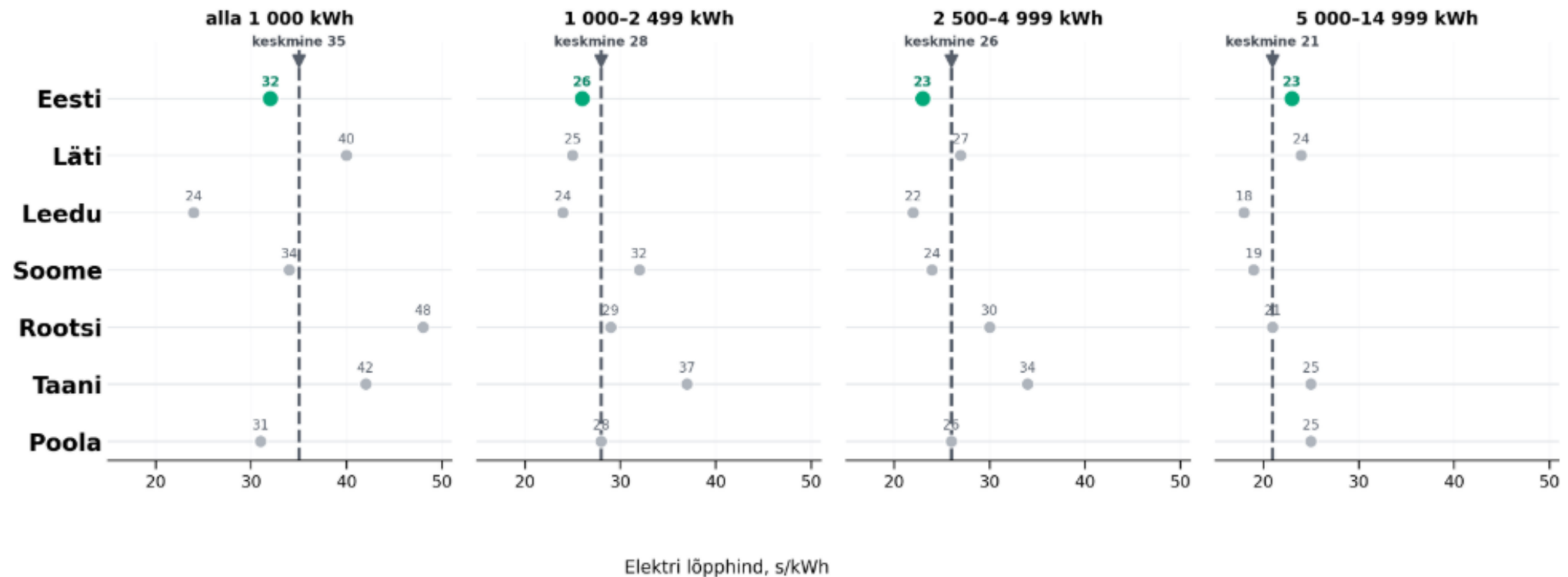
Elektri lõpphinna komponendid 2026	senti/kWh
Võrguteenus	4,66
Elektrienergia hind võrguteenuseta (jaanuar-august 2026) + marginaal 0,50 senti/kWh	8,57
Elektriaktsiis	0,21
Taastuenergia toetus	0,84
Varustuskindluse tasu	0,758
Tasakaalustamisvõimsuse kulu	0,373
Lõpptarbija hind käibemaksuta	15,411
Käibemaks 24%	3,7
Lõpptarbija hind koos käibemaksuga	19,1

Elektrihinna taskukohasus

2025. aastal elektri lõpphind kodutarbijate gruppides

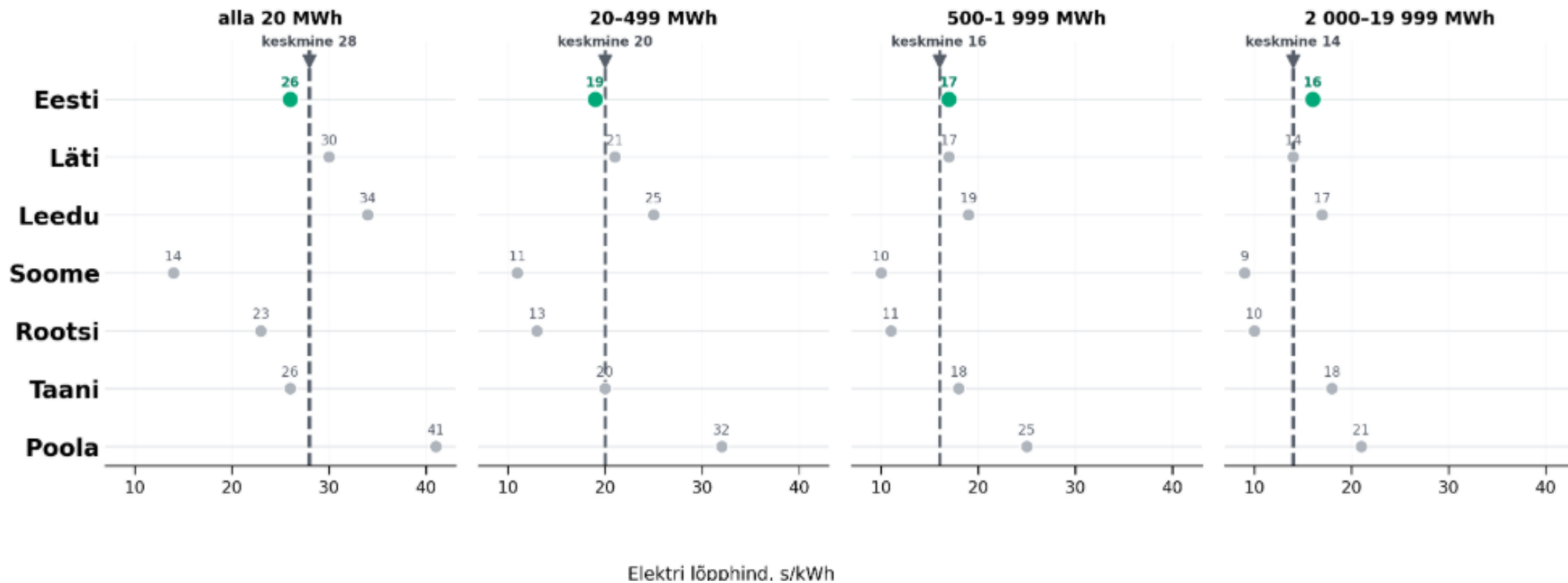

Katkendjoon näitab 6 võrdlusriigi keskmist

Elektrihinna konkurentsivõimelisus

2025. aastal elektri lõpphind mitte-kodutarbijate gruppides

Katkendjoon näitab 6 võrdlusriigi keskmist

Hinnastsenaariumite võrdlus 2040 (EUR/MWh)

Puhta elektrienergia arengutee

Puhta elektri osakaal
lõpptarbimisest (2035)

> 80 %
(39% 2024)

Kuni 70% tuulest ja päikesest

Käimasolevad ja tehtud tegevused eesmärgi saavutamiseks:

Kõrguspiirangute eemaldamine riigikaitse radarite kaasajastamisel

2019-2026

Vähempakkumised 1,33 TWh/a + 6. vähempakkumine (<1 TWh/a)

2019-2026

Tuumaenergia- ja ohutuse seaduse väljatöötamine ja vastu võtmine

2026

Riigimaade enampakkumised

2025-2026

Tuulikutasu (väljamakseid 2023-2025 kokku 902 280 €)

Alates 2023

Tuulehoo preemia

SEPT 2026

Tuuleenergia aktsepteeritavuse suurendamine kohalikul tasandil

PIDEV

Kinnitatud või käivitatud ja investeerimisotsuse ootel projektid

Kinnitatud või käivitatud 2026 OTSUSTATUD

Kinnitatud: ENMAK mõõdikud ja sihtväärtused

Kinnitatud: saartalitlus 2026 – 1 036 MW töövalmidus

Kinnitatud: VI vähempakkumine – 1 TWh/a, laiendatav 2 TWh-ni

Käivitatud: võimsusmehhanismi analüüs

Käivitatud: võrgu ja välisühenduste uuringud

Iga-aastane: Eleringi varustuskindluse seire (LOLE, EENS)

Kavandamisel OTSUSETA

Uued juhitavad võimsused 2035-ks

EstLink 3 ja EstLat 4

Suurprojektid nt meretuulepargid, tuumajaam, vesisalvesti

Kinnitatud või käivitatud projektidel on **mõõdikud, protsess ja vastutus**; investeerimisotsuse ootel projektidel on tehnoloogiamahud, tasuvus, finantseerimisallikad ja seonduvad mõjud/riskid hindamisel.

Suurprojektid riigi vaates

Iga suur ja kulukas investeerimisotsus peab riigi vaates eelnevalt olema põhjalikult läbi kaalutud:

Eesmärgid ja mõõdikud

Aluseks riiklikud eesmärgid, mõõdikud ja sihttasemed (sh ENMAK 2035).

Mõjud, riskid ja otsustuskohad

Peamised mõjud, riskid ja otsustuskohad on hinnatud arendaja poolt.

Võimalik riigi roll

Investeerimisotsuse tegemisel riigi rolli (osalus, toetus, garantii, käendus, riigiabi vms) hindamine.

Kas projekt on rahastatav ja kuidas?

01

Vajadus

Mis juhtub siis, kui projekti ei teosta.

02

Tasuvus

Projekti tasuvuse hinnang.

03

Avalik kulu

Avaliku toetuse või tarbijakulu vajadus.

04

Riskijaotus

Riskide jagunemine arendaja, rahastaja, riigi ja tarbija vahel.

Otsuste ajatelg 2026–2035+

2026

Saartalitlus 1 036 MW
VI vähempakkumine
(**<1** TWh)
Tuulehoo preemia
Võimsusmehhanismi
analüüs
Võimsusmehhanismi
turukonsultatsioon
Taaskäivitamisvõime
konsultatsioon ja
hange
Tuuma regulatiivne
valmidus

2027

Eleringi elektri
lõpphinna
modelleerimisvõime
Võimsusmehhanismi
riigiabi loa taotlemine
*Strateegilise reservi
valmidus*

2027–2029

Sagedusreservihanke
võimsused turule
projektide valmimise
järgi
Tarbimise juhtimise
raamistik päev-ette
turule

2030+

EstLat 4 ja EstLink 3
investeerimisotsused
Võimsusmehhanismi
vähempakkumine
(vajadusel)
Hajutatud
taaskäivitamise võime
turule

2035+

*Juhitava võimsuse
vajadus kaetud
Võimalik valmimine:
EstLat 4 ja EstLink 3
Meretuulepargid
Vesisalvesti
Tuumajaam*

Vastastikused ootused

Kliimaministeeriumi ootused Eesti Teaduste Akadeemia energeetikakomisjonile:

- Ühiskonna teadlikkuse tõstmine ja energeetika teemade põimija
- Erinevate ülikoolide kokku toomine energeetika teemadel (ThinkTank)
- Platvorm akadeemiliseks diskussiooniks ja sidumiseks poliitikakujundamisega
- Objektiivne vaadleja ja proaktiivne kaasuja
- Erinevate osapoolte ühendamine
- Nõudlik, sõltumatu, erapooletu
- **Edasine koostöö: kvartaalsed kohtumised?**

ETA ootused Kliimaministeeriumile:

- *Ootused*

Aitäh tähelepanu eest!

Kliimaministeeriumi energeetikaosakond
www.kliimaministeerium.ee